

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 11/01/2022, Revised: 04/03/2022, Accepted: 18/03/2022

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก

กรกมล ชูช่วย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: kornkamol.ch@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) เพื่อประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวนทั้งสิ้น 21 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า คะแนนการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.45) 2) ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า คะแนนการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 68.89 และหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 86.27 โดยมีค่าพัฒนาการในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.38

คำสำคัญ: สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนขนาดเล็ก

วารสารวิจัยประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 11/01/2022, Revised: 04/03/2022, Accepted: 18/03/2022

A model for developing teachers' competency in teaching and learning through the professional learning community process of Small – Sized Schools

Kornkamol Chuchuoy

Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: kornkamol.ch@ssru.ac.th

Abstract

The purpose of the research workshop in class was 1) Develop a model for developing competency in organizing teacher teaching through a community process of vocational learning in small schools and 2) Evaluate the development of teachers' competency in teaching and learning through the vocational learning community process in small schools. The target group for this study was 21 teachers in small schools Under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. They were selected by purposive sampling. Research tools include 1) Model for developing teachers' competency in teaching and learning and 2) The competency in teaching and learning Assessment Form. Data analysis and data present average, standard deviation, Percentage and the growth scores.

The results showed that 1) Responding to the Model for developing teachers' competency in teaching and learning was at a high level. ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.45) 2) Responding to the competency in teaching and learning through professional learning community process found that the scores before the activities were at good, representing an average of 68.89 percent, and after the activities were at a very good level, representing an average of 86.27 percent, with an increase in overall development values of 17.38 percent.

Keywords: Competency In Teaching And Learning, Professional Learning Community, Small - Sized Schools

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นโลกที่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ การศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชากรของประเทศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามหลักสูตรนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลผู้เรียน คือ ครู เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการ การเรียนรู้เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ เสริมสร้างผู้เรียนให้เป็นบุคคลใฝ่เรียนรู้ ฝึกให้มีความสามารถในการคิดและการปฏิบัติงานที่สูงกว่าพื้นฐานธรรมดา เรียนรู้โลกใหม่แต่ไม่ลืมธรรมชาติและท้องถิ่นของตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557 : 22-28)

เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดีมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงโดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เป็นเยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แต่การจัดการเรียนการสอนอย่างมืออาชีพในโรงเรียนขนาดเล็กนับเป็นปัญหาที่ท้าทายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูไม่ครบชั้นและขาดแคลนครูที่มีความชำนาญในสาขาวิชาพื้นฐาน ขาดความชำนาญในกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ จึงจำเป็นที่ครูต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและนักเรียนมากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนักเรียน ย่อมมีคุณภาพมีความรู้ความสามารถ มีปัญญาพึ่งตนเองได้ (Schroeder. 2006 : 1) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงมีพัฒนาการขึ้นมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กรที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เปลี่ยนจากครูสอนเป็นนักเรียน ทำงานรวมกับเพื่อนและรวมตัวกันเป็นชุมชนหรือเครือข่าย ปรึกษาหารือและช่วยเหลือกัน โรงเรียนจะเปลี่ยนไปเป็นสถานที่ที่ทุกคนอยู่กันอย่างมีความสุข (Gilrane and others. 2008) ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพรวมของครูกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น (Calcasola. 2009) และการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นโอกาสสำหรับความก้าวหน้าทางวิชาชีพอีกด้วย (Morrow. 2010) หมายความว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเปลี่ยนแปลงนักเรียน ครู ผู้บริหารและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 191)

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น โดยมุ่งหวังให้ครูมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ อีกทั้งยังมุ่งหวังให้ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
2. เพื่อประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยประสานโรงเรียน เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เข้ารับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2 ผู้วิจัยประชุมคณะทำงานเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรม เนื้อหาการอบรม ขั้นตอนการอบรม การประเมินผล รวมทั้งกำหนดเวลา สถานที่อบรม และชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน

1.3 ผู้วิจัยประสานวิทยากรให้การอบรม โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อเป็นวิทยากรให้การอบรม

1.4 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง แบบประเมินความเหมาะสมของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูที่ผ่านการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว และแบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู

1.5 ดำเนินการจัดอบรมครูตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูดำเนินการอบรมตามตารางการอบรมและกิจกรรมการอบรมตามขั้นตอนของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการทดสอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการอบรมก่อนการอบรม โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลก่อนการพัฒนา

1.6 เมื่อสิ้นสุดการอบรมคณะครูร่วมกิจกรรมออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยมีการเตรียมความพร้อมคณะผู้บริหาร และคณะครูที่จะเข้ารับการทดลอง โดยจัดกลุ่มโรงเรียนร่วมพัฒนาเพื่อเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเข้าร่วมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไปจนเสร็จสิ้นการทดลอง

1.7 คณะผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน รวมจำนวน 21 คน เข้ารับการพัฒนาร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีผู้วิจัยให้คำแนะนำและดำเนินการติดตามผลการดำเนินงาน

1.8 ทำการทดสอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการอบรมหลังการพัฒนา โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลหลังการพัฒนา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพการวิจัยในครั้งนี้ มีการวิเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1.1) วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Average)

1.2) วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3) วิเคราะห์ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.4) วิเคราะห์ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการคำนวณหาค่าคะแนนพัฒนาการ (Grown Score)

2) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวัดกรรม

2.1) คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้ผลการวิเคราะห์แสดงดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความหมาย
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.67	0.50	ดีมาก
2. ด้านกระบวนการ	4.67	0.47	ดีมาก
3. ด้านผลผลิต	5.00	0.00	ดีมาก
4. ด้านผลลัพธ์	4.78	0.42	ดีมาก
5. ด้านข้อมูลป้อนกลับ	4.56	0.50	ดีมาก
รวม	4.73	0.45	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า คะแนนการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผลการประเมินการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ผลการวิเคราะห์แสดงดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก

	ผลการพัฒนา ก่อนจัดกิจกรรม		ผลการพัฒนา หลังจัดกิจกรรม		ค่าพัฒนาการ (D)
	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	
รวมเฉลี่ย	68.89	ดี	86.27	ดีมาก	17.38

จากตารางที่ 2 ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า คะแนนการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวน 21 คน ก่อนการจัดกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 68.89 และหลังการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 86.27 โดยมีค่าพัฒนาการในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.38 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า คะแนนการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยใช้รูปแบบการพัฒนาผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน คือ 1. ด้านปัจจัยนำเข้า 2. ด้านกระบวนการ 3. ด้านผลผลิต 4. ด้านผลลัพธ์ และ 5. ด้านข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งทำให้เกิดการรวมตัว

ของกลุ่มครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมมือ ร่วมใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนแนวคิดนวัตกรรมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้กลุ่มสมาชิกได้ดำเนินการวางแผนอย่างเป็นระบบ ตั้งเป้าหมายหรือมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ร่วมกันดำเนินงาน ร่วมสะท้อนผลการทำงาน ร่วมพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมหรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์วิมล วังแก้วศิริ (2563 : 180) ที่กล่าวว่า PLC เป็นกระบวนการเชิงเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาเชิงรุกให้ประสบความสำเร็จ สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาครู อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างคุณค่าและมูลค่าของการศึกษาในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีเป้าหมาย เพื่อสร้างคนคุณภาพที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์พร บุญมาก (2558 : 288 - 291) ที่ได้พัฒนาระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Output) และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และพบว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นโดยมีผลการทดสอบหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้ ครูมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Handoyo Puji Widodo and Alhasan Allamnakhrah. (2020 : 408 - 410) ที่กล่าวว่า ผู้เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพสามารถสร้างเอกลักษณ์ทางวิชาชีพของตนขึ้นมาใหม่ช่วยให้ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kean Wah Lee and Cynthia C. James. (2018 : 19-28) ที่กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นภายใต้ความพร้อมทางสภาพแวดล้อม และการมีเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้มากขึ้น สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะของครู และเป็นแรงบันดาลใจในการผสมรวมเทคโนโลยีในห้องเรียนมากขึ้น

2. ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า คะแนนการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวน 21 คน ก่อนการจัดกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 68.89 และหลังการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 86.27 โดยมีค่าพัฒนาการในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.38 อาจเนื่องจากผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอย่างสมบูรณ์แล้วมาใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของสมาชิก โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน รวมทั้งมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิดการปฏิบัติ การเป็นผู้นำทุกกิจกรรมที่ทำร่วมกันอยู่บนพื้นฐานการเป็นกัลยาณมิตร โดยมีผู้บริหารเป็นฝ่ายสนับสนุนทั้งในเรื่องสถานที่ เวลา งบประมาณและอื่น ๆ เพื่อให้การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู มีความเข้มแข็งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ทั้ง 3 ด้านได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ ภูาราม (2560 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าผลการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกคน 3) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ 4) ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์พร บุญมาก (2558 : 288 - 291) ที่พบว่า สภาพการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยมีผลการทดสอบหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้ ครูมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบพัฒนาครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญาพัชญ์ กาวินต่ำ (2558 : 19 - 34) ที่พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กสมรรถนะด้านความรู้ คุณลักษณะหรือระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาและเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.57) สมรรถนะด้านทักษะคุณลักษณะหรือระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.66) และสมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะหรือระดับ

พฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะการปรับตัวมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.34) เมื่อได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามรูปแบบที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Robert H. Voelkel Jr. and Janet H. Chrispeels. (2017: 505-526) ที่พบว่า กระบวนการ PLC ที่มีประสิทธิภาพมากจะสอดคล้องกับระดับประสิทธิภาพโดยรวมของครู (TCE) ที่สูงขึ้น ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมและสนับสนุนครูในงาน PLC สามารถนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพโดยรวมของครูให้เพิ่มสูงขึ้น และสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Angela Choi Fung Tam. (2015 : 22) ที่พบว่า คุณลักษณะของครูที่เกิดการเปลี่ยนแปลงจากกระบวนการ PLC คือ การพัฒนาโครงสร้างที่สอดคล้องกัน วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้ครูเอาชนะปัญหาเบื้องต้น และกระตุ้นแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานได้ ทำให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการพัฒนาครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1) การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพ (PLC) มีความเหมาะสมในการนำไปพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะนำไปสู่ผลการพัฒนาผู้เรียนต่อไปได้

1.2) ควรมีการใช้ปัจจัยสนับสนุนเชิงระบบกับเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการใช้ครู ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานตรงในการผลิตครู เพื่อให้เกิดการหล่อหลอมสมรรถนะของครูตามบทบาทและหน้าที่ที่อย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มแรกบรรจุเข้าทำงาน ระหว่างปฏิบัติงาน จนเข้าสู่วัยเกษียณ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1) การแลกเปลี่ยนรู้ผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพ ต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างครอบคลุม และสามารถนำไปสู่ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2.2) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาที่ได้จากการสังเคราะห์ของกลุ่ม PLC ในแต่ละโรงเรียนต่อไป

2.3) ควรศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยตัวใดที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการพัฒนาตามหลักการของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูภายใต้บริบทต่าง ๆ ในแต่ละโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ทิฆัมพร บุญมาก. (2558). *การพัฒนาแบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. มหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศุภบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ. (2564). *กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ*. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 8(1), 180-199
- นริศ ภูอาราม. (2560). *การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศุภบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ภิญญาพัชญ์ การวินคำ. (2558). *การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัย*. วารสารการวิจัย กาสะลองคำ, 11(3). 19 – 34.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *Civic education พลังเยาวชน พลังพลเมือง : การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Angela Choi Fung Tam. (2015). The role of a professional learning community in teacher change: a perspective from beliefs and practices. *Teachers and Teaching*, 21(1): 22-43.
- Calcosola. (2009). Episode-based performance measurement and payment: Making it a reality. *Health Aff (Millwood)*, 28, 1406–1417.

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 11/01/2022, Revised: 04/03/2022, Accepted: 18/03/2022

- Handoyo Puji Widodo and Alhasan Allamnakhrah. (2020). The impact of a blended professional learning community on teacher educators' professional identity: towards sustainable teacher professional development. *Journal of Education for Teaching*, 46(3), 408-410.
- Kean Wah Lee and Cynthia C. James. (2018). Exploring a Transformative Teacher Professional Development Model to Engender Technology Integration in the 21st Century ESL Language Classrooms. *International Journal of Computer-Assisted Language Learning and Teaching (IJCALLT)*, 8(4): 19 – 28.
- Morrow, J.R. (2010). *MorrowTeachers' Perceptions of Professional Learning Communities as Opportunities For Promoting Professional Growth*. Doctoral Dissertation. North Carolina: *Appalachian State University*. Boone NC.
- Robert, H., Voelkel, Jr. & Jane, H. C. (2017). Understanding the link between professional learning communities and teacher collective efficacy. *School Effectiveness and School Improvement*, 28(4), 505-526
- Schroeder Barbara Ann. (2006). *Multimedia-Enhanced Instruction in Online Learning Environments*. United States : Ed.D. Dissertation College of education Boise State University.